

Maria Arnholm: Tal vid liberala riksmötet i Västerås 2013

Talare

Maria Arnholm
Politiker

Datum

10 mars 2013

Plats

Västerås

Det talade ordet gäller.

Jag heter Maria Arnholm. Jag fyller 55 år på lördag. Jag bor på Lidingö i ett kollektiv med min man Magnus. Jag har två söner som heter Måns och Gusten. Senast jag var på ett liberalt riksmöte var 1995. Då hade jag varit aktivist i ungdomsförbundet och mångårig medarbetare till Bengt Westerberg.

Det är fantastiskt att stå här.

För en lärardotter från Kungälv kan det inte finnas något finare än att vara biträdande utbildningsminister. För en flicka som blev ung kvinna och feminist på 70-talet kan det inte finnas något viktigare än att vara jämställdhetsminister. För en människa som brinner för att vara en del av mänsklighetens strävan att leva väl tillsammans, är det en gåva att få företräda Folkpartiet liberalerna. Och det är fantastiskt att få vara en del av den gemenskap, utvecklingsvilja och idédebatt som är vårt parti. Det finns så mycket omtanke och värme i Folkpartiet. Jag har rest runt och hunnit känna den och här i Västerås överväldigats av den. Tack för det. Och tack Jan för att jag fick komma tillbaka.

”Sverige behöver både företag och dagis”. Så sammanfattade vi socialliberalismen när jag jobbade med Bengt Westerberg. Det var ett enkelt sätt att uttrycka den nödvändiga kombinationen av ett levande näringsliv och en stabil välfärdsstat, att skattesystemet måste göra att det lönar sig att arbeta samtidigt som vi måste ha resurser nog att ta hand om varandra. Att vi ser och behöver både det privata och det offentliga .

Själv tog jag ju det där med företag rätt bokstavligt och har sedan dess, i nästan

20 år, arbetat i näringslivet. Det var lärorika, viktiga och roliga år som jag aldrig skulle vilja vara utan. Att nu vara tillbaka i vår gemensamma sektor med nya erfarenheter och perspektiv känns så viktigt och är så roligt.

”Sverige behöver både företag och dagis”. Så sammanfattade vi socialliberalismen när jag jobbade med Bengt Westerberg. Det var ett enkelt sätt att uttrycka den nödvändiga kombinationen av ett levande näringsliv och en stabil välfärdsstat, att skattesystemet måste göra att det lönar sig att arbeta samtidigt som vi måste ha resurser nog att ta hand om varandra. Att vi ser och behöver både det privata och det offentliga.

Själv tog jag ju det där med företag rätt bokstavligt och har sedan dess, i nästan 20år, arbetat i näringslivet. Det var lärorika, viktiga och roliga år som jag aldrig skulle vilja vara utan. Att nu vara tillbaka i vår gemensamma sektor med nya erfarenheter och perspektiv känns så viktigt och är så roligt.

Mycket har hänt på tjugo år, inte minst sedan 2006. Folkpartiet har varit med och format Alliansen och styrt Sverige med. Vi har fått genomföra de största utbildningsreformerna sedan de som liberala politiker genomförde 1842, valfrihets och frihetsförändringar, adoptioner och äktenskap för alla. Vi har klarat solidaritet och värnad välfärd under mycket svåra ekonomiska tider. Det ska vi vara stolta över.

Sedan jag skrev tal om företag och dagis har ambitionerna ytterligare höjts när det gäller att ge alla barn en bra start i livet. ”Dagis” är numera, tack vare oss, i en egen skolform med egen läroplan, där lärande och lek, kunskap och kreativitet vävs samman. I går presenterade vi förslag för fortsatt utveckling.

Vänner, det är härligt att vara tillbaka, ”Dagis” har utvecklats och bytt namn men den socialliberala slutsatsen, som jag nu ska jobba vidare för, kvarstår: Sverige behöver både företag och förskola.

”Din äckliga lilla fitta. Hoppas en kongoneger våldtar och mördar dig omgående.” Det är detta hat Aftonbladets kulturchef Åsa Linderborg får ta emot. I en artikel från i vintras skriver hon om hur hatet tvingade henne att flytta ifrån sin son, ta olika vägar till jobbet och leva bakom säkerhetsfönster. Samma hat har många av er mött.

Detta agg möter kvinnor just för att de är kvinnor. De kan ha vänster- eller högeråsikter, eller bara finnas i en tv-ruta. De hatas för sitt kön och för att de tar plats. De ska smädas, stämplas, skändas och stympas.

Visst finns det också kvinnor som hatar män, män som hatar män, kvinnor som hatar kvinnor. Men det sexualiserade hatet riktat mot mitt kön har sin grund i en patriarkal struktur och måste talas om som något eget. För mig är det här hatet en del av strukturen som förstärker och manifesterar uppfattningen om kvinnans position som underordnad mannen.

För mig är att detta hat ett av många vittnesbörd på att resan mot jämställdhet bara har börjat. Ett annat är att dessa idéer har fått så stort genomslag i samhället att Sverigedemokraterna har kunnat komma in i riksdagen. De är patriarkatet upphöjt till politik. Vi kan inte luta oss tillbaka och nöja oss med att Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Vi ska istället luta oss framåt och säga att detta, det accepterar vi inte.

En liberal politik måste alltid vara en rasande och kompromisslös kraft för att värna om toleransen och människan. En liberal politik möter individens längtan till självbestämmande. Den gör det möjligt för hen att leva ett liv fri från fördomar, förtryckande mönster och könsroller. Det är därför jag är feminist: Jag brinner för att män och kvinnor ska ha samma möjligheter att forma sina liv och samhället, jag ser att det inte är så i dag, och jag vill göra något åt det.

Mina feministiska glasögon hjälper mig att göra samband av enskilda händelser, att se faktorerna bakom våld mot kvinnor, löneskillnader och annan diskriminering. Det är individer som drabbas men tar vi ett steg tillbaka så ser vi den större bilden och kan lättare göra något åt det. Bara så kan vi få rättvisa löner, stoppa våldet och se till att pojkarna lyckas i skolan. Därför är feminismen ett verktyg för individens frihet. Därför är feminismen en självklar del av liberalismen.

Jag skulle inte stå här i dag om inte Nyamko Sabuni tagit mig tillbaka till politiken i somras. Jag personligen har henne att tacka. Och vi har tillsammans henne att tacka för så mycket mer. Under sin tid som jämställdhetsminister startade Nyamko Sveriges största arbete för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Hennes reformer har lett till utredningar, samordningsarbete, utbildning av tiotusentals poliser och åklagare, och ökat stöd till de ovärderliga

kvinnjourerna. Sedan 2006 har över en miljard investerats i att nå ett slut på mäns våld mot kvinnor.

Oavsett vad Nyamko kallar sig är hon en förebild för alla feminister genom sitt enträgna, oförtröttliga jämställdhetsarbete. Nu ska vi plocka upp hennes mantel och nå ännu längre. 17 kvinnor dödas varje år av en man de har eller har haft en nära relation till. Vi ska skärpa sexualbrottslagen. Vi ska höja kvaliteten hos de skyddande boendena. Vi ska fortsätta att ge de ideella krafterna det erkännande och de resurser de förtjänar. Vi ska, först på prov i Göteborg, Malmö och Sollentuna införa kommunalt vistelseförbud. Och vi ska satsa allt mer av medlen på det förebyggande arbetet. Vi nöjer oss inte med att kvinnors ärr ska läka fortare, målet är män ska sluta slå.

Med Nyamko Sabuni började resurserna mot våldet matcha vår avsky. För allt hon har gjort för jämställdheten, för integrationen och för Folkpartiet applåderar vi henne.

När jag var i Stöcksjö skola utanför Umeå för några veckor sedan, berättade en av lärarna om hur tjejerna i hans andraklass helt tagit över i klassrummet. Det är tjejerna som stöjar, styr och ställer. Lärarens berättelse oroar mig inte. Ska kvinnor leda måste också flickor få leda. Men det som oroar mig är pojkarna. De har sämre betyg i grundskolan, färre går ut gymnasiet, färre läser vidare på universitet och högskola och färre tar examen därifrån. Och en växande andel lär sig inte ens läsa och räkna ordentligt.

Detta är bland annat resultatet av årtal utan tydliga kunskapsmål och för lite lärarledd undervisning. Där mogna flickor axlar ansvar men pojkarna faller bakom. Av en skolpolitik där Pagrotsky sa nej till prov, Hallengren sa nej till hemuppgifter och Baylan sa nej till betyg. Nu ändrar vi i Folkpartiet detta genom tydliga ramar och ett tydligt stöd för att värna om de svaga. Det är när man vet vad som förväntas i skolan och klassrummet, när där finns passionerade och tydliga lärare, som eleven kan växa utifrån sina förutsättningar.

Vi måste ge alla pojkar en chans. Och vi ska ge dem som misslyckas en andra chans. Men mina vänner en andra chans ska vi inte ge till Ibrahim Baylan.

3,6 miljoner kronor. Så stor är den genomsnittliga skillnaden i lön mellan en kvinna och en man över en livstid. Det är som den kvinnliga frigörelsen aldrig

ägt rum på den svenska arbetsmarknaden. 3,6 miljoner – vilken skillnad i trygghet, i makt i frihet. Därför står lönefrågan högt på min agenda. Och vi har mycket att göra: För det första: Vill vi ha en jämställd arbetsmarknad måste det vara jämställt hemma.

Kvinnor tar 75 procent av föräldraledigheten. Kvinnor tar av en stor andel av vabben. Av dem som jobbar deltid på grund av vård av barn är 9 av 10 kvinnor.

Det är klart att kvinnor får lägre livsinkomst. Det är klart att kvinnor inte gör karriär. Forskningen visar att jämställdheten tar slut när det unga paret får sitt första barn. Metoderna kan vi diskutera. Men vi får aldrig jämställda löner innan vi får jämställda föräldrar.

För det andra: Vill vi ha en jämställd arbetsmarknad måste det vara lika lön för lika arbete! Fortfarande är det allt för vanligt att manliga civilingenjörer, banktjänstemän och sjuksköterskor har högre lön än sina kvinnliga kolleger. Det finns en lag som förbjuder detta och en myndighet som ska övervaka att lagen följs. Nu ser vi överlagen och förstärker myndigheten.

För det tredje: Vill vi ha en jämställd arbetsmarknad måste vi, och det är kanske det svåraste, uppvärdera det som kvinnor gör. Där det finns många kvinnor är lönerna lägre. Det handlar om sjuksköterskor och bibliotekarier. Men också om nya kvinnliga yrken som lärare och präster.

Där måste vi som politiker, i de fall där vi är arbetsgivare, föregå med det bästa av exempel. Därför är jag stolt över att vi nu genomför en satsning på karriärlöner för lärare på 900 miljoner. Min ambition är att stat, kommuner och landsting alltid erbjuder både heltid och bra löner till dem som gör bra ifrån sig, också när de är kvinnor. Inte för att detta är enkelt, utan för att det är rätt.

Att arbeta för högre kvinnolöner är en gemensam arbetsuppgift. Men det finns många fler. Ska Sverige bli jämställt måste alla vi liberaler i kommuner, i landsting, i riksdagen och i regeringen kavla upp ärmarna. Det finns massor att göra.

När ni går ut härifrån kommer ni i er hand få en jämställdhetslista framtagen av Lennart Gabrielsson, Anna Steele, mig och våra medarbetare. Där finns 15 förslag för att i varje kommun lyfta både jämställdheten och jämställda löner.

Kärriärsteg för förskolan, höjda lärarlöner, rätt till heltid inom omsorgen, god äldreomsorg eller jämställda kommunala bolagsstyrelser.

Jämställdheten är min stora valfråga. Det handlar om löner, våld, skola. Den har många bottnar. Ni hörde igår Cecilia Malmström berätta om hur kvinnor i Grekland tvingas lämna bort sina barn, hur välfärden krackelerar. Så har inte vi det.

Min dröm är att ni alla ska vara med mig i det här arbetet, att krav ur vårjämställdhetslista ska finnas i vartenda folkpartistiskt valmanifest.

För om bara 18 månader är det val. Då ska sju miljoner väljare bestämma hur de ska lägga sin röst. En halv miljon av dem är förstagångsväljare. När jag röstade första gången 1976 fanns det en valaffisch som jag minns särskilt. På den stod det: I Folkpartiets Sverige är det ingen nackdel att vara kvinna. Folkpartiet var då det självklara valet för den som trodde på marknadsekonomi, frihet och feminism.

Vänner,

Vi är ett parti vars mål är kvinnors fulla upphöjelse till likar, ett parti som hämtar energi och kraft från det faktum att män och kvinnor idag möter skilda normer, och ett parti som med kraft, liv och lust vill förändra detta.

Jag säger det en gång till. Denna gång bara lite längre.

Sverige behöver företag, förskola och feminism.

Tack.

Taggar

2010-tal, 2013, Folkpartiet Liberalerna, Kvinna, Liberalerna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/maria-arnholm-tal-vid-liberala-riksmotet-i-vasteras-2013>